

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Helsinki 13.12.2019

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00230 VALTIONEUVOSTO

Lausunto: kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 1507/04.04.03.01/2019

EHDOTUKSET TORNIONJOEN KALASTUSSÄÄNTÖÄ KOSKEVISTA MUUTOSTARPEISTA VUODELLE 2020

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) edustaa suomalaisia järjestäytyneitä vapaa-ajankalastajia. Lausuntonaan SVK esittää kunnioittaen seuraavaa.

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoja ja perusteltuja ehdotuksia kalastussääntöön tarvittavista muutoksista Tornionjoen kalastusalueen kalastussäännön 16 §:n mukaisia vuotta 2020 koskevia Ruotsin kanssa käytäviä neuvotteluja varten. Lausunnoissa on mahdollista antaa ehdotuksia perusteluineen siitä, onko kalastussäännön 16 §:n mukaisesti kalastussääntöä tarpeellista mukauttaa tai siitä poiketa, ottaen huomioon kalakantojen tila. Lähtökohtana maa- ja metsätalousministeriön ehdottaa, että kaikki vuonna 2019 sovelletut määräykset ylläpidetään.

Tornionjoen kalastusalueen kalastussäännön 1 § edellyttää kalastuksen järjestämistä siten, että kalastuksen tulee olla kohtuullista kalakantojen suojelun ja kestävä käytön kannalta. Lausunnolla olevan kalastussäännön merialueen kalastuksen aikarajoitukset eivät ohjaa kaikkien Tornionjoen kalakantojen kalastusta kestäväällä tavalla. Tornionjoen vaellussiikakanta on heikentynyt ja jokeen nousevien siikojen keskikoko on pienentynyt. Vaellussiian kaupallista kalastusta jokisuistossa on tarpeen rajoittaa nykyisestä tasosta kannan voimistamiseksi. Meritaimen on uhanalainen. Tornionjoen lohien nousumäärässä tulee pitää minimimitavoitteena kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian linjausten mukaista nousumäärää, jolla tähdätään 80% smolttituotannon tavoitteeseen.

RKTL:n ja Luonnonvarakeskuksen tutkimusten mukaan nousulohien määrä on yltänyt Tornionjoella 2000-luvulla vain kaksi kertaa strategian linjausten mukaiseen nousumäärään vuosina 2014 ja 2016, jolloin jokeen nousi molempina vuosina noin 100 000 lohta. Vuosina 2017 ja 2018 kutulohien nousumäärä jäi Tornionjoella hyvin alhaiseksi noin 40 000 - 47 000 yksilöön. Vuonna 2019 jokeen nousi luotaimen ohitse noin 65 000 lohta. Tornionjokeen nousevien kutulohien määrät ovat lohikannan suotuisasta kehityksestä huolimatta olleet viime vuosina pääsääntöisesti valtioneuvoston kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian tavoitetasoa pienempiä. Lohennousun huippuvuoden 2016 jäädessä pois neljän vuoden liukuvan keskiarvon tarkastelusta keskimääräisen kutukannan minimimitavoite 80% jää hyvin suurella todennäköisyydellä nykyisillä vuodesta 2017 voimassa olleilla kalastussäädöksillä saavuttamatta.

Luonnonvarakeskuksen tutkimuksissa havaittiin syksyllä 2018 ja 2019 kesänvanhojen lohen poikasten määrien vähentyneen Tornionjoessa. Poikasmäärät ovat pienentyneet jokeen pääsevien kutulohien määrän pienentymisestä johtuen. Koekalastuksien perusteella kesänvanhoja lohenpoikasia esiintyi joessa vuonna 2018 enää keskimäärin 17 kpl /aari ja vuonna 2019 25 kpl / aari, kun parhaimpina vuosina määrä on ollut keskimäärin 41 kpl / aari (2015). Määrä on vähentynyt huolestuttavasti.

Vuoden 2010 lokakuussa voimaan astuneen Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen ja siihen kuuluvan Tornionjoen kalastussäännön 11§ mukaan lohen ja taimenen ammattimaisen kalastuksen saa aloittaa merialueella kiinteillä pyydyksillä aikaisintaan 17. kesäkuuta ja viimeistään 29. kesäkuuta. Huolimatta Tornionjokeen nousevien lohien pääsääntöisesti tavoitteita pienemmistä nousumääristä lohenkalastus kiinteillä pyydyksillä on aloitettu viime vuosina 17. kesäkuuta, joka ei ole kalastussäännön 1§ edellytysten mukaista. Myös vaellussiian ja rauhoitetun meritaimenen kantojen heikko tila edellyttäisi jokisuun kalastuksen rajoittamista nykyisestä kiinteiden pyydysten osalta.

Lohen kaupallista kalastusta muulla Pohjanlahden merialueella ohjaaviin kansallisiin asetuksiin tehtiin muutoksia kaudelle 2017 ja ne olivat voimassa myös vuosina 2018 ja 2019. Pohjanlahden osalta lohenkalastuksen säädökset säilynevät ennallaan myös vuonna 2020. Aiemmista säädöksistä poiketen kaupallisen kalastuksen sallittua lohen kalastusaikaa varhennettiin koskemaan myös kevätkalastusta. Keväällä tapahtuva lohen kaupallinen kalastus lisää valikoimatonta sekakantakalastusta merellä ja kohdistuu suurikokoisiin aikaisin keväällä vaeltaviin emolohiin, joilla on suuri merkitys lohikantojen lisääntymiselle.

Kokonaisuudessaan Pohjanlahdella ja Tornionjoen suun merialueella tapahtuva lohen kaupallinen kalastus isorysillä on ollut niin voimakasta alkukesästä, että sillä on varmasti negatiivisia vaikutuksia Tornionjokeen kuteman nousevien lohien määrään ja se vähentää poikastuotannolle tärkeiden suurikokoisten lohien määrää.

Tornionjoen villin lohikannan poikastuotannon suotuisan kehityksen palauttamiseksi ja varmistamiseksi jokisuun merialueen loheen kohdistuvan kiinteillä pyydyksillä tapahtuvan kalastuksen aloitusajaksi tulee neuvotteluissa esittää voimassa olevan kalastussäännön mukaista viimeistä mahdollista aloituspäivää 29. kesäkuuta 2020 Suomeen ja Ruotsiin. Tämä tulee myös kirjata yhdessä laadittuun asiaa koskevaan pöytäkirjaan.

Loheen liittyvää kalastusmatkailua ja vapakalastusta tulee tukea Tornionjoen kalastussäännön 16 § neuvotteluissa jokisuiston kaupallista lohenkalastusta taloudellisesti merkittävämpänä kokonaisuutena.

Ystävällisin terveisin

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Markku Marttinen
Toiminnanjohtaja
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 Helsinki
p. 044 759 9717
sähköposti: markku.marttinen@vapaa-ajankalastaja.fi